

34. Liikennelaitos ¹⁾

Laitoksen toiminta keskittyi kertomusvuonna pääasiallisesti liikenteen parantamiseen niin keski- kuin esikaupunkilinjoilla. Tässä mielessä lisättiin liikennettä helmikuussa noin 15 %:lla. Tämän aikaansaamiseksi oli pakko ottaa käytäntöön jo poistettavaksi suunniteltua kalustoa, jonka korjaus- ja kunnossapito aiheutti suuria vaikeuksia ja luonnollisesti myös suuria ylimääräisiä kustannuksia. Toimenpide oli kuitenkin välttämätön, koska yhä kasvavaa liikennetarvetta, varsinkin esikaupunkilinjoilla, oli jollain tavoin tyydytettävä.

Vuoden 1950 loppupuolella ja 1951 alkupuolella tapahtuneiden palkkojen ja tarvikkeiden hintojen nousun takia oli laitos pakotettu, talousarvion tasapainoon saattamiseksi, ehdottamaan lippujen hintojen korottamista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen, mutta valtioneuvosto ei vielä kertomusvuoden kuluessa vahvistanut korotuspäätöksen sisältämiä hintoja. On itsestään selvää, ettei laitos näin ollen voinut välttyä suurimmasta tappiostaan toimintansa aikana.

Toimintavuoden aikana aloitettiin myöskin hallirakennustyöt Koskelassa, jotka, rakennustarvike-hankintavaikeuksista huolimatta, sujuivat suunnitelmien mukaisesti. Hallit valmistunevat käyttökuntoon v:n 1952 aikana. Muista suuremmista hankinnoista ovat kaikki muut, paitsi 30 telivaunun, sujuneet ohjelman mukaisesti. Vaunujen valmistumisen esteenä olivat eräiden, vain ulkomailta saatavien tärkeiden vaununosien hankintavaikeudet.

Liikennelaitoksen lautakunta

Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat puheenjohtajana rahatoimenjohtaja E. von Frenckell ja varapuheenjohtajana pankinjohtaja E. Harkia sekä jäseninä teknikko H. Halme, raitiovaununkuljettaja V. Laine, osastonhoitaja Y. Laine, järjestösihteeri Y. Salonen, filosofian maisteri Ch. Schildt, jaostopäällikkö J.V. Turunen ja johtaja J.V. Vuortama. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiinteistöjohtaja J. Kivistö.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 29 ja pöytäkirjain pykäläluku 695. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 801, lähetettyjen kirjeiden 330 ja lautakunnan pöytäkirjanotteiden 1 626.

Lautakunnan päätökset. Seuraavassa selostetaan tärkeimmät lautakunnan tekemät lopulliset päätökset: Teollisuuden työnjohto-opiston järjestämille kurseille päätettiin lähettää ylityönjohtaja E. Friberg, apulaishallityönjohtaja H. Litzén, osaston työnjohtajat A. Heiniö ja E. Östman, ammattienedistämislaitoksen kurseille apulaishallityönjohtaja B. Enbom ja 3 työntekijää sekä poikien ammattikoulun kurseille 20 työntekijää (12.1. 9 \$); Koskelan vaunuhallien rakennustoimikuntaan valittiin lautakunnan puheenjohtaja E. von Frenckell ja jäsen J. Turunen (12.1. 23 \$); laitoksen tilinpäätös v:ltä 1950 hyväksyttiin (2.2. 61 \$); edelleen hyväksyttiin liikennelaitoksen toimenpiteet, joilla se oli pyytänyt kaupunginhallitukselta ylityslupaa v:n 1950 määrärahoihin (2.2. 62 \$); Korkeasaaren laivalippujen hinnat päätettiin pysyttää entisellään sekä päätettiin, ettei s/s J.L. Runebergia purjehduskautena 1951

1) Eräät kertomukseen liittyvät taulukkotiedot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa.

panna liikenteeseen (2.2. 64 §); hyväksyttiin autokorien tilauksia koskevat tarjoukset (2.2. 65 §); esikaupunkilinjoilla kuukausilipulla tapahtuvaa matkustamista koskeva ehdotus hyväksyttiin, kaupunginhallitukselle päätettiin tehdä esitys matkalippujen hintojen korottamisesta sekä päätettiin pysyttää entisellään koululaisten oikeus koululaislippujen saantiin (9.2. 96 §); Aleksanterinkadun ja Unioninkadun risteuksen kulunut kiskotus päätettiin uusia (2.3. 123 §); Kansainväliselle paikallisliikenneyhdistykselle päätettiin suorittaa liikennelaitoksen v:n 1950 jäsenmaksu 12 920 Belgian frangia sekä liikennepäällikkö R. Castrénin osalta jäsenmaksu 250 B:n frangia, yhteensä 60 845 mk (2.3. 126 §); hyväksyttiin liikennelaitoksen toimenpide, jolla kaupunginhallitukselta oli anottu oikeutta edelleen käyttää 3-osaisia, juoksunumeroilla varustettuja kuittilomakkeita (2.3. 131 §); uuden liikenneoppaan myyntihinnaksi määrättiin 50 mk (16.3. 156 §); liikennepäällikkö Castrén ja insinööri Raivio päätettiin lähettää 2-3 päiväksi Tukholmaan tutustumaan radiopuhelimiin edellyttäen, että Oy. Ferro-Tekno ab. -yhtiö tarjouksensa mukaisesti suorittaisi matkan kustannukset (16.3. 157 §); liikennelaitoksen tilausajomaksut päätettiin vahvistaa noudatettaviksi huhtikuun 1 p:stä alkaen (16.3. 158 §); liikennelaitoksen henkilökunnan järjestötoiminnan tukemiseen päätettiin jakaa yhteensä 700 000 mk (16.3. 160 §, 20.4. 212 §); PYE-tehtailta päätettiin hankkia yksi kiinteä ja yksi liikkuva radiopuhelinasema tarpeellisine lisälaitteineen (2.4. 173 §); hyväksyttiin lautakunnan ja laitoksen toimintakertomukset v:ltä 1950 (6.4. 177 §); työjärjestelyjen takia päätettiin Teollisuuden työnohjo-opiston järjestämille kurssseille lähettää työnohjoaja E. Östmanin sijasta työnohjoaja V. Hellgren (6.4. 184 §); eräistä erikoisjärjestelyistä uuden lipputariffin voimaantullessa tehtiin päätökset samoin koululaislippujen myöntämisestä sekä alennuslippujen myöntämisestä invalideille (20.4. 207 §); hyväksyttiin suunnitelma tilan järjestämisestä johdinautoille Töölön vaunuhallin länsiosaan (20.4. 210 §); Messuhallin edustan liikenteen järjestelyä koskevan kilpailun palkintolautakuntaan päätettiin nimetä laitoksen toimitusjohtaja Relander (20.4. 215 §); päätettiin rahan vaihtamisesta liikennelaitoksen vaunuissa (20.4. 225 §); Koskelan vaunuhallien rakennustyöt päätettiin antaa Oy. Constructor ab. sekä Silta ja Sattama oy. nimisille yhtiöille ja antaa rakennustoimikunnan tehtäväksi muovaila urakkasopimukset; vielä päätettiin, ettei asiasta toistaiseksi anneta tietoja julkisuuteen (20.4. 226 §); suunnitelma eräistä toimenpiteistä sähköhäiriöiden vähentämiseksi päätettiin hyväksyä (4.5. 239 §); Käpylän raitiotien loppuunkulunut päätesilmukka päätettiin uusia rataosaston piirustusten mukaisesti (18.5. 260 §); liikennelaitoksen eräisiin virkoihin asetettavat pääsyvaatimukset hyväksyttiin (18.5. 263 §); Valmistavan poikien ammattikoulun käytettäväksi päätettiin korvauksetta luovuttaa ja lahjoittaa laitoksen käytöstä poistettu tasavirtamoottori (18.5. 274 §); Koskelan hallirakennusten rakennustoimikunnan tehtäväksi päätettiin antaa tarvittavan henkilökunnan ottaminen sovittelevan palkoin sekä annettiin laitoksen tehtäväksi harkinnan mukaan vapauttaa konepajapäällikkö Martola hänen muista tehtävistään sinä aikana, jolloin hänet määrättäisiin ko. työmaalle asennusten valvojaksi (22.5. 296 §); laitokselle päätettiin tilata eräitä Volvo- ja Scania Vabis merkkisiä auton alustoja 53.1 milj. mk:n yhteishintaan (1.6. 308 §); liikennelaitoksen henkilökunnan terveystarkastukset päätettiin suorittaa joka toinen vuosi muutoin entiseen tapaan (1.6. 309 §); rakennusmestari O. Vanhala päätettiin ottaa toistaiseksi laitoksen palvelukseen työsuhteeseen Koskelan vaunuhallien rakentamisen valvontatehtävään 70 000 mk:n kuukausipalkasta; edelleen oikeutettiin rakennustoimikunta käyttämään Koskelan vaunuhallien rakentamista koskevissa teknillisissä kysymyksissä Ekono Voima- ja Polttoainetaloudellista yhdistystä (1.6. 310 §); Koskelan hallien tuuletuslaitteet päätettiin tilata Valmet oy:ltä (8.6. 329 §); Finlands svenska sång- och musikförbund ja Finlands svenska manssångarförbund oikeutettiin asettamaan omat mainosviirinsä yhteensä 50:een keskikaupunkilinjan vaunuun kolmen päivän ajaksi 100 mk:n korvauksesta vaunua ja päivää kohti, yhteensä 15 000 mk:n korvauksesta (8.6. 332 §); Koskelan vaunuhallirakennusten lämmönlämmäverhot päätettiin tilata Valmet oy:ltä (22.6. 356 §); Sähkö oy. Hedengren ab:n Koskelan vaunuhallirakennusten sähkötöiden tarjous hyväksyttiin (22.6. 357 §); samoin annettiin mainittujen rakennusten vesi-, lämpö-, sisäviemäri- ja paineilmajohdotöiden suorittaminen Vesijohtoliike Huber oy:n tehtäväksi (28.6. 360 §, 6.7. 366 §); liikennelaitoksen hyväksyttäväksi jätettiin tarvittavien lämmityskattiloiden ja öljylämmityslaitteiden hankintasopimukset sen jälkeen kun rakennustoimikunta oli hyväksynyt niitä koskevat tarjoukset (22.6. 360 §); Koskelan hallien rakennustöiden valvojaksi palkattiin työsuhteeseen heinäkuun 9 p:stä toistaiseksi diplomi-insinööri G. Nyström 100 000 mk:n kuukausipalkasta, oman henkilöauton käyttämisestä virkamatkoihin maksettiin lisäksi

14 000 mk kuukaudessa (6.7. 374 §); Helsingin Raitioteiden Urheiluseuralle myönnettiin 20 000 mk verkkopalloilijain kilpailumatkan matkakustannuksiin (27.7. 408 §); liikennelaitoksen henkilökunnan huvila-alueelle päätettiin ehdottaa rakennettavaksi sauna ja sitä varten tarpeellinen määräraha v:n 1952 talousarvioehdotukseen (7.9. 427 §); liikennesuunnitelma hyväksyttiin (7.9. 429 §); v:n 1952 talousarvioehdotukseen päätettiin ottaa tarvittava määräraha Käpylän raitiotien jatkamista varten (7.9. 437 §); Teollisuuden työjohto-opiston järjestämille kurseille päätettiin lähettää apulaishallityönjohtaja H. Holmberg, apulaistyönjohtaja V. Myllymäki ja osaston työnjohtaja J. Grönlund sekä Ammattienedistämislaitoksen kurseille kaksi työntekijää ja Valmistavan poikien ammattikoulun kurseille 20 työntekijää myöntäen heille tarvittavat lomat ja käyttäen kurssimaksuihin lautakunnan käyttövaroja (7.9. 433 §); päätettiin hyväksyä ehdotus Määräyksiä henkilökunnan vuosilomasta (7.9. 434 §); konepajapäällikkö Martola päätettiin lähettää Tukholmaan hankkimaan Koskelan hallien rakennustöitä varten tarpeellisia tietoja (7.9. 435 §); Turun raitioteiden palveluksessa olevien viranhaltijain vierailun yhteydessä päätettiin tarjota vierailulle yksinkertainen ateria Kaupunginkellarissa käyttäen lautakunnan käyttövaroja 30 000 mk (7.9. 437 §); liikennelaitos oikeutettiin tekemään Huhtamäki-Yhtymä oy:n kanssa sopimus, jolla yhtymä oikeutettiin maalaaman talon Mannerheimintie 76:n päätyseinään Suklaatehdas Hellaksen suklaalevyjä esittävät mainokset, jolloin sopimus oli tehtävä kahdeksi vuodeksi kerrallaan 75 000 mk:n vuosikorvauksesta Mannerheimintien 76:n päädyistä ja 50 000 mk:n vuosikorvauksesta Humalistonkadun puoleisesta päädyistä (7.9. 440 §); v:n 1952 talousarvioehdotus hyväksyttiin sekä kaupungin v:n 1952 talousarvion uudisrakennus- ja hankintaehdotus eräin muutoksin (7.9. 457 §); Tukholmankadun ja Mannerheimintien risteyksen lähettävillä olevat pysäkit päätettiin järjestää esityksen mukaisesti, sen sijaan Mannerheimintien pohjoisosan muiden pysäkkien järjestelystä oli tehtävä uusi esitys. Samalla lautakunta hyväksyi periaatteen, että kultakin raitiopysäkkikorokkeelta vain yhden suojatien oli johdettava läheiselle jalkakäytävälle (21.9. 478 §); laitos oikeutettiin määräämään rikottujen ikkunaruutujen korvaushintojen luokittelu (21.9. 482 §); määrättiin liikennelaitoksen vuosilippujen hinnat v:ksi 1952 (21.9. 484 §); Korkeasaaren lautta päätettiin luovuttaa käytettäväksi erään elokuvan joidenkin kohtausten filmaamiseen 8 000 mk:n tuntimaksusta (21.9. 489 §); Helsingin Raitiotien Urheiluseuralle myönnettiin 40 000 mk Tukholmaan lähetettävän painijoukkueen matkakustannuksia varten (5.10. 507 §); päätettiin tilata 12 kpl linja-auton konealustoja ja 27 kpl koreja (9.11. 569 ja 570 §); Koskelan hallirakennustyömaalla päätettiin pitää harjannostajaiset lokakuun 27 p:nä klo 13 (19.10. 539 §); päätettiin pyytää Suomen Autoklubilta ansiomerkit liikennelaitoksen kelpoisuusvaatimukset täyttävälle autonkuljettajille sekä että tästä ja jakotilaisuudesta kuluneen koituvat kustannukset, arviolta 110 000 mk maksettaisiin lautakunnan käyttövaroista (31.10. 556 §); päätettiin, että Koskelan vaunuhallialueelle ei rakenneta väestönsuojaa (9.11. 567 §); Oy. Scan Auto ab. ja Oy. Helsingin Autokoritehdas ab. - nimisiltä yhtiöiltä tehtävistä linja-auton konealustojen ja korien tilauksista tehtiin päätökset (9.11. 570 §); 13:lle liikennelaitoksen henkilökuntaan kuuluvalla myönnettiin 3 - 3½ p:n loma Tukholmaan tehtävää painikilpailumatkaa varten (9.11. 571 §); päätettiin, ettei liikennelaitoksen ns. varsinaisiin vuosivapailippuihin kiinnitetä valokuvia, kuten oli ehdotettu (9.11. 577 §); päätettiin sanoma- ja aikakauslehtien tilaamisesta liikennelaitokselle (9.11. 579 §); päätettiin antaa yhteensä 30:lle liikennelaitoksen henkilökuntaan kuuluvalla ansiomerkit 40-, 30- ja 20-vuotisesta palveluksesta v. 1952, ko. ansiomerkit lunastettaisiin lautakunnan käyttövaroilla (9.11. 582 §); ansiomerkkien jakotilaisuus päätettiin pitää Kaupunginkellarissa marraskuun 20 p:nä klo 19.30 (9.11. 586 §); liikennelaitoksen toimenpide, joka koski viallisten jarrutönkkien toimittamista liikennelaitokselle, hyväksyttiin (14.12. 641 §); Vakuutusyhtiö Pohjolan kanssa päätettiin tehdä uusi sopimus liikennehenkilökunnan vastuuvakuutuksesta ja valtuutettiin liikennelaitos tekemään sopimus (21.12. 677 §); päätettiin lähettää liikennelaitoksen työnjohtajia järjestelytoimiston työnjohto- ja rationalisointikursseille laitoksen harkinnan mukaan (21.12. 682 §); hyväksyttiin liikennelaitoksen toimenpide, joka koski raitio- ja autolippujen myyntiä liikennelaitoksen rahastajille (21.12. 696 §).

Lautakunnan tekemistä päätöksistä mainittakoon lisäksi seuraavia asioita koskevat: raitiotie-, omnibus- ja johdinauto- sekä laivaliikenne niihin liittyvine kysymyksineen; omnibusautojen ja raitiovaunujen tilapäiskäyttö; liikenteessä ja konepajoissa sattuneiden sekä henkilökunnan aiheuttamien vahinkojen korvaaminen; vuosilippujen osto-oikeus, vapaa- ja alennuslippujen myöntäminen; uusien pysäkkien käytäntöön ottaminen, vanhojen poistaminen tai siirtäminen sekä henkilökunnalle kurinpidollisista syistä määrättävät rangaistukset.

Lisäksi esitettiin kaupunginhallituksen ratkaistavaksi eräitä ikälisään oikeuttavan palvelusajan laskemista koskevia asioita sekä kaupunginhallituksen ja palkkalautakunnan ratkaistaviksi lukuisia anomuksia sairaus- tai virkaloman myöntämisestä sekä palkkaeduista niiden aikana.

Esitykset. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle tekemistä esityksistä mainittakoon mm. seuraavat, jotka koskivat: liikennelaitoksen lääkärin erikoistutkimuksista maksettavien palkkioiden korottamista (19.1. 40 §); laitoksen viranhaltijain lähettämistä opinto- tai virkamatkoihin, laitoksen edustusta eräissä ulkomaisissa liikennekysymyksiä käsittelevissä kokouksissa ym. (19.1. 43 §, 2.3.127 §, 6.4. 176 §, 8.6. 325 §, 27.7. 394 §, 7.9. 435, 445 §, 31.10. 548 §, 21.12. 681 §); ajoneuvoliikenteen järjestelyä tarkoittavia toimenpiteitä (19.1. 49 §, 31.10. 553 §); W. Vainiolle suoritettavaa vahingonkorvausta (2.2. 67 §); liikennelaitoksen matkalippujen hinnankorotusta, hintojen vahvistusta, alennuslippujen poistamista ym. (9.2. 96 §, 21.9. 484 §, 5.10. 493 §, 31.10. 522 §); palvelus- ja opaskoirien kuljetusta raitiovaunuissa ja linja-autoissa sunnuntai- tai pyhäamuina (2.3. 111 §); raitiokorokkeiden ja linja-autopysäkkien muutostöitä ja järjestelyä (2.3. 119 §, 1.6. 307 §); liikennettä vappuna (20.4. 203 §); Munkkiniemen raitiotien rakennustöitä, liikennesuunnitelman hyväksymistä ym. (20.4. 208 §, 21.9. 481 §); virkasäännön eräiden määräysten soveltamista liikennehenkilökuntaan (4.5. 241 §, 7.9. 434 §); uusien auton- ja raitiovaunun kuljettajien virkojen perustamista (18.5. 263 §); laitoksen viranhaltijain työaikaa (1.6. 317 §); laitoksen tarvikevarastojen vakuutusarvoa (22.6. 346 §); sightseeing-bussin vuokralleantoa (22.6. 361 §); laitoksen toimitusjohtajan, apulaisjohtajien ym. osallistumista lautakunnan kokouksiin (27.7. 398 §); Valtimontien rakennustöitä (27.7. 406 §); liikennelaitoksen linja-autoliikenteen liikennesuunnitelman hyväksymistä (7.9. 429 §); Käpylän raitiotielinjan jatkamista ym. (7.9. 431 §); autolinja 52:n reitin muutosta (5.10. 512 §); raitioteiden yöliikenteen vahvistamista (12.10. 520 §); käytöstä poistettujen raitiovaunujen myyntiä (19.10. 538 §) sekä Tukholmankadun itäpään levenyttämistä (31.10. 555 §). Lisäksi tehtiin useita esityksiä määrärahojen varaamisesta kertomusvuoden lisätalousarvioon liikennelaitoksen käyttöön sekä anottiin eräiden tiilien ylittämisoikeuden myöntämistä.

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin lausuntoja mm. asioista, jotka koskivat: yksityisen liikennelinjan aikataulun vahvistamista (12.1. 20 §), kuljetuslupien (19.1. 38 §, 7.12. 623 §) ja liikennelupien (2.3. 109 §, 9.10. 565, 566 §) myöntämistä sekä ajovuorojen lisäämistä (2.2. 58, 59 §) ko. linjoille sekä linja-automaksujen korotusta ja vahvistamista (2.3. 114 §, 16.3. 164 §, 27.7. 397 §); Haapaniemen keskuslaiturin rakentamisesitystä (19.1. 39 §); eräiden katujen, risteyksien ym. liikenteen järjestelyä (19.1. 44 §, 2.3. 129 §, 4.5. 234, 240, 242 §, 6.7. 367 §, 14.12. 639 §); vahingonkorvauspäätöksistä aiheutuneita valituksia (19.1. 46 §, 27.7. 395, 396 §, 23.11. 599 §); poliisilaitoksen esityksiä linja-autojen pysäköinnin järjestelystä (2.3. 110 §, 7.9. 424, 426 §); m/s Sentan myyntitarjousta (16.3. 151 §, 1.6. 304 §, 23.11. 598 §); Kulosaaren linja-autolippujen hinnoittelua (16.3. 152 §); Korkeasaaren laivamaksujen korottamista (20.4. 227 §); alueen varaamista keskuskorjaamolle (4.5. 233 §); irtaimen omaisuuden tarkastajien ja vuosittaintarkastajien v:n 1950 kertomuksia (8.6. 326 §, 21.9. 483 §); Lönnro-

tinkadun sillan liikennettä (27.7. 393 §); käytöstä poistettujen autojen luovutusta (21.9. 475 §); liikennejärjestyskomitean esityksiä (21.9. 476, 477 §); Otaniemen-Lehtisaaren tien rakentamisesitystä (5.10. 494 §); eräiden lähiseutujen tie- ja liikenneolojen parantamiskysymyksiä (31.10. 550 §, 7.12. 622 §); Erottajan liikenteen järjestelyä (23.11. 593 §) sekä Käpylän paikallisliikenteen järjestämistä (7.12. 621 §).

Palkkalautakunnalle annettiin lausuntoja liikehenkilökunnan palkkauksen järjestelystä sekä eräistä luontoisetukysymyksistä.

Liikennelaitos

Hallinto, organisaatio ym.

Henkilökunta. Laitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1950 päättyessä 3 122 ja v:n 1951 päättyessä 3 286 henkilöä seuraavasti ryhmitettyinä:

	1950	1951
Pääkonttori, liikennekonttori, lippukassat, vahtimestarit ja konttorisiivoojat	70	69
Raittioliikenne	1 386	1 472
Omnibusliikenne	618	665
Rataosasto	215	214
Vaunuhallit ja korjauspajat	801	830
Vaatehtimo	26	30
Sairaanhoito	5	5
Laivaliikenne	1	1
	3 122	3 286

Eläkkeensaajia oli v:n 1950 päättyessä 446 ja v:n 1951 päättyessä 464.

Vakinaisen henkilökunnan ollessa kesälomalla kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana työskenteli laitoksen eri osastoilla tarpeellinen määrä ylimääräistä henkilökuntaa. Laivamiehistöön kuului purjehduskautena 8 henkilöä.

Lääkärien toiminta. Laitoksen poliklinikalla oli sairaskäyntien lukumäärä 21 645 oltuaan v. 1950 21 318. Kotikäyntien luku oli 607 ja henkilökunnalle pidettyjen ensiapua ja terveydenhoitoa koskevien luentojen luku 5.

Kertomusvuoden huhtikuussa aloitettiin henkilökunnan keuhkojen röntgentarkastus, joka keskeytettiin loma-ajaksi. Tarkastukset aloitettiin uudelleen syyskuussa, mutta ei niitä saatu kokonaan suoritetuiksi kertomusvuoden aikana.

Eniten sairausilmoituksia oli tammikuussa, 2 332 ja vähiten heinäkuussa, 1 366.

Henkilökunnan huoltokonttori. Kertomusvuoden päättyessä oli huoltokonttorin jäsenmäärä 2 830. Tilillepanojen yhteismäärä oli 118 047 846 mk ja ottojen 103 280 562 mk. Talletettuja varoja oli joulukuun 31 p:nä 1951 36 294 152 mk. Kertomusvuoden aikana myönnettiin 2 514 lainaa, lainausmäärän noustessa 11 314 600 mk:aan. Kirjausvientien luku oli n. 130 000.

Löytötavaratoimisto. Talteenotettujen esineiden luku oli 9 672. Niistä 2 683 voitiin toimittaa takaisin asianomaiselle omistajalle.

Tilastollinen yleiskatsaus. Alla olevassa taulukossa annetaan tietoja v:n 1951 raitio-, johdinauto- ja omnibusliikenteestä v:n 1950 vastaaviin lukuihin verraten:

	Laskettu vaunukilometrimäärä 1)	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä
V. 1950	19 176 899	118 323 052	1 376 691 160	1 364 222 720	1 458 348 436	1 150 756 703
V. 1951	21 003 706	126 205 856	1 653 421 455	1 629 318 981	1 994 434 563	1 622 980 394
Erotus	+ 1 826 807	+ 7 882 804	+ 276 730 295	+ 265 096 261	+ 536 086 127	+ 472 223 691
%	+ 9,5	+ 6,7	+ 20,1	+ 19,4	+ 36,8	+ 41,6

Laivaliikenteestä oli tuloja 9 547 372 mk. V:n 1950 vastaava määrä oli 7 998 883 mk, joten lisäys oli 1 548 489 mk eli 19,4 %. Saman liikenteen menot nousivat 3 995 937 mk:sta 4 188 024 mk:aan lisäyksen ollessa siis 192 087 mk eli 4,8 %.

Raitiotiet

Liikenne. Eri raitiolinjojen liikenne oli tammikuun 1 p:stä helmikuun 14 p:ään v:n 1950 vuosikertomuksessa olevan taulukon mukainen, paitsi helmikuun 4 p:nä Suomen Marsalkka Mannerheimin hautajaisten aikana, jolloin eri linjojen kulkureittejä tilapäisesti muutettiin.

Helmikuun 15 p:nä toimeenpantiin huomattavia liikenteen muutoksia, joiden päätarkoituksena oli vapauttaa linja-autoja keskikaupungilta esikaupunkien kasvaneen tarpeen tyydyttämiseksi. Raitiolinja 5 avattiin jälleen samalla, kun autolinjat 18A ja 18N lopetettiin; uusi rengasraitiolinja 7 (kaksoislinja) avattiin ja raitiolinja 2 lopetettiin; linja KB, jota siltapenkereen vajoamisen vuoksi oli jo joulukuun 15 p:stä 1950 alkaen liikennöity autoilla,

1) Laskettuun vaunukilometrimäärään sisältyvät moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta.

lopetettiin ja korvattiin autolinjalla 30; perustettiin uusi tungosaikalinja HR Ruskeasuon ja Hakaniemen välille. Liikenteessä olevien raitiojunien lukumäärä kohosi 135:stä 150:ksi.

Kesäkuun 18 p:nä otettiin käytäntöön kesäaikataulut ja poistettiin kesälomien järjestelyn helpottamiseksi liikenteestä yhteensä 4 vakinaista ja 13 tungosajan junaa.

Syyskuun 3 p:nä tulivat entiset talviaikataulut jälleen voimaan eräin muutoksin.

Marraskuun 29 p:nä otettiin uusi kääntösilmukka Munkkiniemessä käyttöön ja 30 p:nä poistettiin kääntösilmukka Meilahdessa käytöstä.

Munkkiniemen radan toisen raition valmistuttua toimeenpantiin joulukuun 1 p:stä toinen huomattava liikenteen muutos. Tällöin lakkautettiin linjat M ja Ms ja linja 4 pidennettiin kulkemaan Munkkiniemeen. Samalla perustettiin tungosaikalinjat 4E ja 4S, joista edellisellä liikennöitiin Munkkiniemen-Erottajan välillä, myös yölinjana, ja jälkimmäisellä Munkkiniemen-Kauppatorin välillä.

Linjojen 3B ja 3T yöliikenne johdettiin Arkadian- ja Runeberginkatuja kautta ja yöliikenne Munkkiniemeen (linja 4E) jälleen Mannerheimintien kautta. Vaunujen jako eri linjoille ja kaikkien linjojen aikataulut muuttuivat samalla kun otettiin käytäntöön uusi menetelmä liikenteen järjestelyssä: kaikkien linjojen kulkuajat risteyksissä ja yhteisillä raiteilla sovitettiin mahdollisimman tasaisin väliajoin ja kunkin linjan kulkuajat tunneittain samoina toistuviksi. Tämä edellytti, että eri linjoilla käytettiin vain joko 5, 6 2/3, 7 1/2 tai 10 min. väliaikoja.

Raitiolinjat, niiden vaunumäärät ja vaunujen keskimääräiset väliajat eri linjoilla vuoden kuluessa ilmenevät seuraavalla sivulla olevasta taulukosta:

Kertomusvuoden aikana ylläpidettiin sunnuntai- ja pyhäamuina samaa harvaa liikennettä kuin aikaisempina vuosina.

Linjojen kuormitusta tarkkailtiin koko vuoden.

Uuden liikennejärjestyksen aiheuttama pysäkkien tarkistus raitiopuolella saatiin v:n 1951 aikana miltei loppuun suoritetuksi. Samalla uusittiin pysäkkipylyvät, mutta uusia pysäkkimerkkejä ei voitu vielä kertomusvuonna panna paikoilleen siitä syystä, ettei niitä koskevaa uutta asetusta vielä annettu.

Rahastajien koulutusohjelmaa kehitettiin vuoden kuluessa ja liikennehenkilökunnan jatkokoulutusohjelma, joka julkaistiin helmikuun 7 p:nä, toteutettiin vuoden aikana osittain.

Jotta virantoimitusta liikenteessä koskevien määräysten noudattaminen saataisiin täsmälliseksi, on vuoden kuluessa annettu uudet, kootut ja osittain muutetut määräykset raitiovaunujen ja linja-autojen valaistuksen ja kilpien hoitamisesta, liikkeellelähdestä virtahäiriön jälkeen yms.

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia raitioliikennettä koskevia tilastollisia tietoja v:ltä 1950 ja 1951:

	Laskettu vaunukilometrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajien kohden
V. 1950	11 972 384	78 627 002	6.57	838 389 199	70:03	760 724 360	63:54	9:68
V. 1951	13 045 087	86 262 081	6.61	1 030 581 079	79:00	1 047 383 608	80:29	12:14
Erotus	+ 1 072 703	+ 7 635 079	+ 0.04	+ 192 191 880	+ 8:97	+ 286 659 248	+ 16:75	+ 3:46
%	+ 9.0	+ 9.7	+ 0.6	+ 22.9	+ 12.8	+ 37.7	+ 26.4	+ 25.4

Liikkuva kalusto. Kertomusvuoden aikana toimitti Kaipio Oy, Tampere, 3 kpl kaksiakselisia moottorivaunuja Oy Strömberg ab:n, Pitäjänmäki, toimittaessa sähkövarusteet näihin vaunuihin sekä Kaipio Oy:n v:n 1950 lopussa toimittamiin 3 moottorivaunuun.

Lastensuojelulautakunnalle luovutettiin kirjanpitoarvostaan, 100 mk:sta, 6 kpl perävaunuja ja 4 kpl moottorivaunuja romutettiin. Lisäksi romutettiin 1 työperävaunu, 1 lumiaura ja 1 auto-kärkiaura.

Rataosastolle toimitettiin 1 kpl 5 tonnin Coles-nosturi, 1 kpl Teräskarhutiehöylä, Lokomon valmistetta; lisäksi 1 kpl 6 hengen Fordson tyyppinen Farmer-pakettiauto, 1 kpl pakettiauto 650 kg:n kuormitukselle sekä 1 kpl kuljettava höyrykattila jäätäneiden kaivojen sulattamiseksi.

Ostettiin 5 hengen Mercedes-Benz merkinen, malli 170-S, henkilöauto.

Kertomusvuoden päättyessä kuului vaunustoon 219 moottorivaunua, joista

L i n j a		V u o d e n a i k a	L u k u m ä ä r ä			V u o r o t i h e y s m i n u u t e i s s a n. k l o				
N:o	P ä ä t e p y s ä k i t		V a k i - n a i s e t	T u n g o s -	Y ö -	6.00-9.00	9.00-	19.30	23.00	
						15.30	15.30-	-23.00	-1.30	
						-18.00	18.00-	19.30		
v a u n u t										
1	Perämiehenkatu- Lauttasaarenkatu	1.1 - 30.11 1.12 - 31.12	15 15	- 1)4	- -	7.0 6.7	7.0 6.7	8.1 7.5	- -	
1P	Perämiehenkatu-Vallila	1.1 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11	- - -	1)2 1)4 1)2	- - -	3) 3) 3)	- - -	- - -	- - -	
1L	Lauttasaarenkatu- Vallila	1.12 - 31.12 1.1 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	- - - - -	2)4 2)3 2)4 2)2	- - - -	3) 3) 3) 3)	- - - -	- - - -	- - - -	
2	Arkadia-Harjutori	1.1 - 14.2	7	-	-	5.8	5.8	8.0	-	
				ap. ip.		ap. ip.				
3B	Töölö-Kauppatori-Eira (rengaslinja)	1.1 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	10 9 10 8	2 - 2 2	5 3 3 4	4.3 5.7 4.3 5.3	3.5 4.6 3.5 4.1	5.2 5.7 5.2 6.7	7.3 8.5 7.3 7.5	17.0 17.0 17.0 15.0
3T	Eira-Kauppatori-Töölö (rengaslinja)	1.1 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	10 9 10 8	5 2 5 5	2 - 2 2	3 3 3 4	3.5 4.6 4.3 5.3	5.2 5.7 5.2 6.7	7.3 8.5 7.3 7.5	17.0 17.0 17.0 15.0
4	Hietalahti-Meilähti	1.1 - 4.3 5.3 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11	9 9 8 9	2 1 - 1	- - - -	4.6 5.0 6.0 5.0	5.6 5.6 6.0 5.6	7.1 7.1 8.0 7.1	- - - -	
-	Hietalahti-Munkkiniemi	1.12 - 31.12	13	-	-	5.0	5.0	7.5	-	
4E	Erottaja-Munkkiniemi	1.12 - 31.12	-	5	3	10.0	-	-	15.0	
4S	Kauppatori-Munkkiniemi	1.12 - 31.12	-	6	-	10.0	-	-	-	
5	Katajanokka-Etu-Töölö	15.2 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	6 5 6 7	4 2 4 4	- - - -	3.5 4.6 3.5 3.1	5.3 6.4 5.3 5.0	5.3 6.4 5.3 7.5	- - - -	
		1.1 - 14.2 15.2 - 31.3	12 12	5 6	3 3	3.5 3.3	5.0 5.0	6.0 6.0	20.0 20.0	
6	Maria-Arabia	1.4 - 30.11 1.12 - 31.12 15.2 - 14.4	13 12 6	5 8 -	3 4 -	3.3 3.0 5.0	4.6 5.0 5.0	6.0 6.7 5.0	20.0 15.0 -	
7A	Runeberginkatu-Messuhal- li-Harjutori	15.4 - 14.5 15.5 - 30.11 1.12 - 31.12	6 6 4	- - -	- - -	5.5 5.0 7.5	5.5 5.0 7.5	5.0 5.0 7.5	- - -	
7B	Runeberginkatu- Hakaniemi-Harjutori	15.2 - 14.4 15.4 - 14.5 15.5 - 30.11 1.12 - 31.12	6 6 6 4	- - - -	- - - -	5.0 5.5 5.0 7.5	5.0 5.5 5.0 7.5	5.0 5.0 5.0 7.5	- - - -	
10	Nordenskiöldinkatu- Pasila	1.1 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	1 1 1 1	- - - -	- - - -	11.5 11.5 11.5 10.0	11.5 11.5 11.5 10.0	14.5 17.0 14.5 10.0	- - - -	
12	Kirurgi-Kuusitie	1.1 - 17.6 18.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	8 8 8 7	- - - -	- - - -	5.8 6.0 5.8 6.7	5.8 6.0 5.8 6.7	7.7 8.0 7.7 7.5	- - - -	
		1.1 - 17.6 18.6 - 2.9	- -	4 2	- -	10.0 3)	- -	- -	- -	
12S	Kauppatori-Kuusitie	3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	- -	4 7	- -	10.0 6.7	- -	- -	- -	
H	Diakonissalaitos-Haaga	1.1 - 14.2 15.2 - 30.11 1.12 - 31.12	8 8 8	- - -	2 2 2	10.0 10.0 10.0	10.0 10.0 10.0	10.0 10.0 10.0	35.0 30.0 30.0	
HR	Hakaniemi-Ruskeasuo	15.2 - 4.3 5.3 - 31.12	- -	5 6	- -	10.0 10.0	- -	- -	- -	
K	Kauppatori-Käpylä	1.1 - 30.11 1.12 - 31.12	8 9	4 7	3 4	4.7 3.5	7.0 6.7	8.0 7.5	20.0 15.0	
KB	Kauppatori-Kulosaari	1.1 - 14.2	3	-	1	20.0	20.0	20.0	50.0	
M	Erottaja-Munkkiniemi	1.1 - 30.11	5	1	2	10.0	12.0	12.0	30.0	
MS	Kauppatori-Munkkiniemi	1.1 - 30.11	-	4	-	10.0	-	-	-	

1) Samoilla vaunuilla ajettu linjaa Kp = Perämiehenkatu-Käpylä.

2) Samoin linjaa KL = Lauttasaarenkatu-Käpylä.

3) Epäsäännöllisin vuorovälein.

kuitenkin 4 oli liikennekelvotonta, 246 perävaunua, joista 5 liikennekelvotonta, 1 kiskonhiontamoottorivaunu, 1 hitsausmoottorivaunu, 3 työmoottorivaunua, 1 kiskonpuhdistusperävaunu, 2 ratajäähöylää, 1 rata-erikoisjäähöylä, 27 raitiovaunujen lumiauraa, 2 Caterpillar-tiehöylää, 1 Teräskarhu-tiehöylä, 12 asennus- ja kuorma-autoa, 2 asennuslinja-autoa, 1 kalustolinja-auto, 2 henkilöpakettiautoa, 1 pakettiauto, 4 traktoria, 3 puolitraktoria, 6 lumenkuljetusperävaunua, 2 kuljetettavaa Coles-nosturia, 2 kuorma-auton perävaunua, 1 traktori-perävaunu, 1 raitiovaunukuljetusvaunu, 1 kuljetettava höyrykattila, 8 parakkivaunua, 4 henkilöautoa, 1 kaksisiipinen- ja 6 yksisiipistä autokärkiauraa.

Raiteet. Kertomusvuoden aikana rakennettiin uutta raidetta Munkkiniemessä Laajalahdentiellä 443.7 m ja Saunalahdentiellä 233.4 m, Paciuksenkadulla 779.8 m ja Kustaa Vaasantiellä 1 367.3 m. Uusien raiteiden yhteenlaskettu pituus oli 2 824.2 m. Meilahden silmukka, 189 m, poistettiin.

Mannerheimintiellä Topeliuksenkadun ja Valpurintien välisellä osalla vaihdettiin kiskot 387.7 m:n ratapituudelta uusiin 43.5 kg:n ratakiskoihin sepe-lialustalle.

Kuluneita ura- ja ratakiskoja vaihdettiin eri paikoissa rataverkostoa yhteensä 22 354 jm. Raiteita nostettiin ja tuettiin uudelleen 1 569 m:n matkalla yksinkertaista raidetta ja kyllästettyjä ratapölkkyjä käytettiin 3 608 kpl.

Kiskonvaihdon ja radan korjausnoston yhteydessä levitettiin raide-etäisyys 3 m:iin yhteensä 2.9 km:n matkalla kaksiraiteista rataa sekä uutta raidetta rakennettaessa 1.2 km:n matkalla kaksiraiteista rataa.

Kertomusvuoden päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus 87 054.8 m yksinkertaista raidetta, josta määrästä oli 6 984.4 ratametriä ratakiskoa (43.5 kg/m) sekä ratapiha- ja halliraitteiden pituus 10 049 m.

Vuoden aikana poistettiin 9 tarpeetonta vaihdetta ja asennettiin eri paikoissa 5 vaihdetta sähköllä käännettäviksi. Kertomusvuoden päättyessä oli radoilla 153 kpl vaihteita, joista sähkövirralla käännettäviä 31. Rata- ja hallipihoissa oli 102 kpl vaihteita. Vaihteitten kokonaismäärä oli siis 255 kpl.

Uusia raideristeyksiä asennettiin 7 eri paikkaan, 1 poistettiin Tukholmankadulta ja 1 Töölön hallipihalta, joten raideristeyksien kokonaismäärä vuoden päättyessä radoilla oli 55 ja Töölön hallipihalla 1.

Katuosuuksia korjattiin 19 027 m² nupukivillä ja 14 541 m² bitumipäällystyksellä.

Kivimurskaamossa valmistettiin 382 m³ kivimurskaa. Ilmajohtoa varten pystytettiin 125 pylvästä, 87 pylvästä poistettiin ja vikaantuneita vaihdettiin uusiin kahdessa paikassa. Uusia raitiotiekorokkeita rakennettiin tai niitä uusittiin 32 kpl, linja-autokorokkeita 8 kpl ja 7 koroketta poistettiin.

Rataosaston konepajalla valmistettiin kertomusvuoden aikana raideristeyksiä, risteyskappaleita, vaihteita ym. ja 3 kpl 3 pyöräisiä raitiovaunulumi-aurvoja muutettiin 4 pyöräisiksi. Lisäksi suoritettiin joitakin työkoneiden muutostöitä.

Ilmajohdo. Kaksoisraidetta varten asennettiin Paciuksenkadulla Meilahden silmukan ja Munkkiniemen sillan pohjoispään välillä 850 m ilmajohtoa, kaksoisraidetta varten Laajalahdentiellä Ison Puistotien ja Linnantien välillä 300 m ja Laajalahden- ja Saunalahdentien silmukassa 400 m. Meilahdensilmukan ilmajohdo, 200 m, poistettiin. Kulunutta ilmajohtoa vaihdettiin uuteen 1 700 m. Ilmajohdon koko pituus lisääntyi siten v:n 1951 aikana 1 350 m:llä ja oli kertomusvuoden päättyessä 98 510 m.

Raide-etäisyyden suurenemisen vuoksi 3 m:iin siirrettiin vastaavasti ilmajohtoa kaikkiaan 4 100 m:n pituudelta.

Katuristeyksien sähkömerkinantovalot poistettiin kahdesta paikasta ja yleisen katuristeyksimerkkivalon johdosta Keskuskadun-Aleksanterinkadun kulmassa asennettiin ilmajohdoon raitiovaunuja varten virikekoskettimet. Kondensaattorien lukumäärä oli edelleen 75.

Yleisiä korjaus- ja huoltotöitä suoritettiin normaalissa laajuudessa.

Johtovikoja sattui kertomusvuoden aikana 30 kertaa, joista 8 aiheutti liikennehäiriöitä liikenteen ollessa tämän johdosta keskeytyksissä 1 tunnista $\frac{1}{2}$ tuntiin kerrallaan.

Autolinjat

Liikenne. Liikenne eri linja-autolinjoilla jatkui tammikuun 1 p:stä helmikuun 14 p:ään v:n 1950 aikataulujen mukaisena lukuunottamatta pienempiä muutoksia Lauttasaaren linjoilla.

Helmiikuun 15 p:nä toimeenpantiin linja-autoliikenteessä seuraavat muutokset:

Linja 15 lopetettiin, linjoille 14, 17, 33 ja 54 lisättiin autoja, liikenne uudella linjalla Rautatientori-Kulosaari aloitettiin, linja 18 Katajanokka-Etu-Töölö muutettiin kulkemaan Lastenlinnalta Rautatientorille, linjojen 21, 22 ja 25 päätekohtat muutettiin Erottajalle ja linjan 24 päätekohta Rautatientorille.

Kesäaikataulut otettiin käytäntöön linjalla 21 21 p:nä toukokuuta ja linjoilla 14,16,17,18,23,25,30,50,51,52 ja 54 11 p:nä kesäkuuta. Liikenteestä poistettiin yhteensä kolme kokopäivän ja 10 tungosaikavuoroa.

Talviaikataulut otettiin jälleen käytäntöön 3 p:nä syyskuuta.

Lokakuun 10 p:n muutoksista mainittakoon:

Linjoille 41,51 ja 54 lisättiin yksi tungosaikavuoro, linjan 21 auto, mikä oli kulkenut vain tungosaikoina muutettiin kulkemaan koko päivän, 40 min. väliajoin, linjan 18 reittiä jatkettiin Rautatientorilta Kruununhakaan ja Töölössä oleva reitin osa muutettiin; myöskin linjan 52 reittiä muutettiin hiukan. Syksyn kuluessa tehtiin liikenteessä lisäksi joitakin pienempiä muutoksia.

Kertomusvuoden alussa oli päivittäisessä liikenteessä olleiden vaunujen lukumäärä 103, kesäkuun 11 p:stä alkaen 90, syyskuun 3 p:stä alkaen 103, lokakuun 10 p:stä alkaen 107 ja joulukuun 1 p:stä alkaen 111.

Autolinjat, niiden vaunumäärät ja vuorojen keskimääräiset väliajat vuoden eri aikoina selviävät seuraavalla sivulla olevasta taulukosta:

Taulukosta ilmenevien päivittäisten vaihtelujen lisäksi siirrettiin useita vaunuja varhaisaamun ajaksi sellaisilta linjoilta, missä tungos alkaa myöhemmin, työntekijäin kuljetuksia hoitaville linjoille. Samalla tavoin menetteliin lounastungoksen ja iltapäivätungoksen alkaessa.

Yhteisesti Suomen matkailutoimiston kanssa järjestettiin matkailuautolla 94 kiertomatkaa kaupungin alueella kesäkuun 15 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana. Mainitulla autolla ajettu kilometrimäärä oli 3 602 km. Matkailuauto vuokrattiin kertomusvuonna 58 matkaa varten, jolloin ajettiin 2 243 km, joten sanotulla autolla ajettiin vuoden kuluessa yhteensä 5 845 km.

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia autoliikennettä koskevia tietoja v:lta 1950 ja 1951:

	Vaunukilometrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenot, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1950	6 737 277	35 149 448	5:22	475 251 952	70:54	368 244 404	54:66	10:48
V. 1951	7 339 562	34 435 206	4:69	534 081 726	72:77	536 369 358	73:08	15:58
Erotus	+ 602 285	- 714 242	- 0.53	+ 58 829 774	+ 2:23	+ 168 124 954	+ 18:42	+ 5:10
%	+ 8.9	- 2.0	- 10.2	+ 12.4	+ 3.2	+ 45.7	+ 33.7	+ 48.7

Johdinautoliikenteen vastaavat luvut v:lta 1950 ja 1951 ovat seuraavat:

	Vaunukilometrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenot, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1950	467 238	4 546 602	9:73	50 581 569	108:26	21 787 939	46:63	4:79
V. 1951	619 057	5 508 569	8:90	64 656 176	104:44	39 227 428	63:37	7:12
Erotus	+ 151 819	+ 961 967	- 0:83	+ 14 074 607	- 3:82	+ 17 439 489	+ 16:74	+ 2:33
%	+ 32.5	+ 21.2	- 8.5	+ 27.8	- 3.5	+ 80.0	+ 35.9	+ 48.6

Linja-autovaunusto. Kertomusvuoden aikana toimitettiin liikennelaitokselle 3 kpl Volvo merkkisiä linja-autoja. Korit valmisti Oy Ajokki, Tampere.

Oy Volvo ab:ltä, Helsinki, tilattiin 10 kpl Volvo B-617 dieselomnibusalustaa ja Oy Scan-Auto ab:ltä, Helsinki, 15 kpl Scania-Vabis B-62 V ja 12 kpl Scania-Vabis B-62 V alustaa. Korit näihin tilattiin seuraavilta toiminimiltä: Ajokki oy, Tampere, Oy Helsingin Autokoritehdas ab, Tikkurila ja Valmet oy, Tampere.

L i n j a		A i k a	L u k u m ä ä r ä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	P ä ä t e p y s ä k i t		Vaki- naiset	Tungos-	Y8-	6.00- 9.00	9.00- 15.30	15.30- 18.00	18.00- 23.00
						15.30- 18.00	18.00- 19.30	19.30- 23.00	23.00- 1.30
						v a u n u t			18.00
14	Eira-Naistenklinikka	1.1 - 14.2 15.2 - 10.6 11.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	9 11 10 11 12	1 - - - -	- - - - -	3.9 3.2 3.5 3.2 3.0	3.9 3.2 3.5 3.2 3.0	4.4 3.5 3.9 3.5 4.0	- - - - -
15	Erottaja-Lastenlinna	1.1 - 14.2 1.1 - 10.6	6 5	2 -	- -	3.8 6.4	5.0 6.4	6.0 6.4	- -
16	Eira-Kruununhaka	11.6 - 2.9 3.9 - 30.11 1.12 - 31.12	4 5 5	- - -	- - -	8.0 6.4 6.7	8.0 6.4 6.7	8.0 6.4 6.7	- -
17	Merikatu- Aleksis Kivenkatu	1.1 - 14.2 15.2 - 10.6 11.6 - 2.9	7 10 9	3 - -	- -	4.2 4.5 4.7	6.0 4.5 4.7	7.0 6.0 7.0	- -
18	Katajanokka-Etu-Töölö	3.9 - 31.12 1.1 - 14.2 15.2 - 11.3	10 8 6	- 7 2	- 1 1	4.5 2.0 4.5	4.5 3.8 4.5	6.0 4.5 7.2	- -
-	Rautatientori- Lastenlinna	12.3 - 10.6 11.6 - 2.9	6 6	2 -	1 -	4.0 5.3	5.3 5.3	6.4 6.4	40.0 40.0
-	Kirkkokatu- Lastenlinna	3.9 - 9.10 10.10 - 8.11	6 7	2 3	1 -	4.0 4.6	5.3 5.7	6.4 6.7	40.0 -
20	Erottaja-Vulcan- Lauttasaarentie	9.11 - 31.12 1.1 - 31.12	7 2	3 -	- -	5.0 18.0	6.6 18.0	7.5 18.0	- -
21	Arkadian aukio- Seurasaari	1.1 - 14.2	1	-	-	30.0	30.0	60.0	-
-	Erottaja-Seurasaari	15.2 - 9.10 10.10 - 31.12	1 1	- -	- -	40.0 40.0	40.0 40.0	60.0 40.0	- -
23	Erottaja-Iso-Kaari- Lauttasaari	1.1 - 14.2 15.2 - 10.6 11.6 - 2.9 3.9 - 9.10	4 4 4 4	1 5 3	1 1 1	7.0 4.0 5.0	9.0 9.0 9.0	9.0 9.0 9.0	40.0 40.0 40.0
24	Erottaja-Vattuniemi (Etelä-Lauttasaari)	3.9 - 9.10 10.10 - 30.11 1.1 - 7.1	4 6 -	3 4 5	1 2 -	4.0 3.5 7.0	9.0 6.0 6.0	9.0 7.0 7.0	40.0 20.0 12.0
-	Rautatientori-Vattuniei- mi (Etelä-Lauttasaari)	8.1 - 14.2 15.2 - 31.12	1 1	2 2	- -	12.0 12.0	36.0 36.0	36.0 36.0	- -
31	Sörmäisten apteekki- Kivinokka	12.5 - 30.9	-	1	-	30.0	30.0	-	-
22	Rautatientori-Haaga	1.1 - 14.2	-	1	-	60.0	-	-	-
25	Arkadian aukio-Kaarela	15.2 - 31.12 1.1 - 14.2	- 1	- -	- -	60.0 60.0	- 60.0	- 60.0	- -
25P	Erottaja-Kaarela	15.2 - 31.12	1	-	-	65.0	65.0	65.0	-
-	Arkadian aukio- Pitäjänmäki	1.1 - 14.2 15.2 - 10.6	- -	1 1	- -	60.0 60.0	- -	- -	- -
-	Erottaja-Pitäjänmäki	3.9 - 31.12 1.1 - 30.11	- 3	- 1	- 1	60.0 11.0	- 15.0	- 15.0	- 45.0
30	Rautatientori-Kulosaari	15.2 - 28.12 1.3 - 10.6 11.6 - 31.12	3 3 3	2 1 1	1 1 1	9.0 11.0 15.0	15.0 15.0 15.0	15.0 15.0 15.0	45.0 45.0 45.0
32	Rautatientori-Eränkävi- jäintori (Herttoniemi)	1.1 - 30.11 1.12 - 31.12	1 1	- 1	- -	60.0 25.0	60.0 50.0	60.0 50.0	- -
33	Rautatientori- Marjanieniemi	1.1 - 14.2 15.2 - 31.12	1 2	1 1	- -	30.0 20.0	60.0 30.0	60.0 30.0	- -
36	Rautatientori-Jollas	1.1 - 31.12	1	-	-	65.0	-	-	-
41	Rautatientori-Hevossalmi	1.1 - 31.12 1.1 - 14.2	2 2	1 4	1 1	22.0 10.8	32.5 32.5	32.5 32.5	65.0 70.0
-	Vartiokylä	15.2 - 9.10 10.10 - 31.12	2 3	5 5	1 1	9.3 8.1	32.5 22.0	32.5 22.0	70.0 70.0
50	Rautatientori-Kumpula	1.1 - 14.2 15.2 - 10.6 11.6 - 2.9	1 1 1	- 2 1	- -	20.0 13.3 20.0	40.0 40.0 40.0	40.0 40.0 40.0	- -
-		3.9 - 31.12 1.1 - 14.2	1 5	2 2	- -	13.3 5.7	40.0 8.0	40.0 8.0	- -
51	Rautatientori-Koskela	15.2 - 10.6 11.6 - 2.9 3.9 - 9.10	5 5 5	3 2 3	- -	5.0 5.7 5.0	8.0 8.0 8.0	8.0 8.0 8.0	- -
-		10.10 - 31.12	5	4	-	4.4	8.0	8.0	-
52	Rautatientori-Pirkkola	1.1 - 10.6 11.6 - 2.9 3.9 - 9.10	1 1 1	4 3 4	- -	10.0 12.5 10.0	50.0 50.0 50.0	50.0 50.0 50.0	- -
53	Rautatientori- Itä-Pakila	1.1 - 30.11 1.12 - 31.12	1 2	1 1	- -	30.0 20.0	60.0 30.0	60.0 30.0	- -
-		1.1 - 14.2 15.2 - 10.6	3 4	1 5	1 1	8.6 6.7	20.0 15.0	20.0 20.0	60.0 60.0
54	Rautatientori- Länsi-Pakila	11.6 - 2.9 3.9 - 9.10	4 4	4 5	1 1	7.5 6.7	15.0 12.0	20.0 20.0	60.0 60.0
-		10.10 - 31.12	5	5	2	6.0	12.0	15.0	30.0
63	Rautatientori- Malmi (Lentokenttä)	1.1 - 31.12	1	-	-	60.0	60.0	60.0	-

1) Klo 11.00-14.15 välillä ei ollut mitään liikennettä.

2) Ajalla toukokuun 21 p:stä syyskuun 2 p:ään koko päivän liikenne, muulloin vuoden aikana klo 11.00-14.15 välillä ei ollut mitään liikennettä.

3) Joulukuun 1 p:ään asti klo 11.00-14.15 välillä ei ollut mitään liikennettä, siitä alkaen koko päivän liikenne.

4) Klo 9.00-15.30 ei ajettu.

5) Linjan 37 vaunut ajoivat lisäkierroksia linjalla 36.

Vaunusto käsitti vuoden päättyessä 143 linja-autoa, joista 40 suurta ja 102 keskikokoista sekä 1 matkailuauto. Linja-autovaunustosta oli vuoden lopussa 136 linja-autoa liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautovaunusto. Vuoden 1951 aikana toimitti Valmet oy, Tampere, 8 kpl johdinautoja B.T.H-varustein.

Johdinautovaunustoon kuului kertomusvuoden päättyessä 16 johdinautoa, joista 15 oli liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautojen johtoverkosto. Uusia johtoja ei kertomusvuoden aikana ole asennettu eikä myöskään johtojen siirtoja tai uusimisia ole tapahtunut, joten johtoverkoston pituus on siis edelleen 8.96 km yksinkertaista johtoa.

Johdinautolinjaa varten vedettiin suora syöttökaapeli Kampinasemalta Fredrikinkadulle. Linjan Arkadiankatu-Eira välinen osa saa virran tästä kaapelista muun osan saadessa Töölön torilta raitiotieverkostosta. Johdinautolinjan erottaminen raitiotieverkostosta on, jännite-eron ja kallistuman johdosta, aiheuttanut joitakin vaurioita Eiran risteyksessä.

Johtovikoja sattui v:n 1951 aikana 31 kertaa, joista 5 aiheutti liikennehäiriön.

Laivaliikenne

Moottorilautta Korkeasaari-Högholmen oli purjehduskautena toukokuun 14 p:stä lokakuun 16 p:ään liikenteessä Korkeasaaren-Pohjoissataman reitillä. Yhteensä kuljetettiin 632 023 matkustajaa, joista 195 080 lapsia. Höyryalus J.L. Runeberg oli koko vuoden telakalla.

Rakennukset ja korjauspajat

Raiteet 1 ja 2 käsittävä Töölön vaunuhalli I rakennettiin uudelleen johdinautohalliksi. Lattia päällystettiin betonilla ja osa kanaaleista sisustettiin tarkastuspaikoiksi. Lisäksi järjestettiin johdinautoja varten pneumatis-hydraulinen nosturi sekä pesupaikka. Molempien raiteiden pohjoinen ja eteläinen ovilaukko yhdistettiin suuriksi ovilaukoiksi 5.6 x 4.4 m. Näitä varten on Allmänna Handels ab:ltä, Tukholma, tilattu sähköistetyt työntöovet. Työntöporttien kiinnittämiseksi rakennettiin betoniparrut ja tukipylväät ym. ovilaukkojen muutostöiden yhteydessä. Työn suoritti Rakennustoimisto oy Svedlin urakatyönä. Samaa urakatyöhön kuului myöskin 22 m² suuruisen konttoritalan rakentaminen Töölön III halliin raiteiden 16 ja 17 pohjoispäähän. Siihen sijoitettiin huoltotyöpajan työnjohtajan konttori ja varasto. Työpaja suoritettiin näistä töistä johtuvat tarpeelliset asennustyöt.

Kattilahuonerakennuksesta poistettiin vanha korkeapainehöyrykattila ja korvattiin kahdella matalapainehöyrykattilalla, joiden tulipinta oli 2x24.5 m².

Myöskin muita rakennus- ja korjaustöitä suoritettiin Töölössä sekä työpajoissa että halleissa.

Samoin suoritettiin rakennus- ja korjaustöitä Vallilan työpaajoissa ja halleissa. Mm. uusittiin vanhan raitiovaunuhallin puulattia osittain betonilla. Vanhaan linja-autohalliin asennettiin uusi koneellinen pesukone linja-autoja varten, minkä johdosta suoritettiin suuria muutostöitä. Uusi likavesikaivo louhittiin hallin lattiaan, pesukoneen putkijohtoja varten laitettiin lattiaan kanaalit ja pesukonetta varten asennettiin uudet vesi- ja viemärijohtot.

Asuntokiinteistöissä Töölönkadun 49:ssä ja Mannerheimintien 76:ssa suoritettiin sekalaisia korjaustöitä.

Toukokuun 2 p:nä tehtiin urakatyösopimus raitiovaunu- ja linja-autohallista Koskelassa ja heti sen jälkeen aloitettiin työt, jotka edistyivät suunnitelman mukaisesti. Mikäli ei satu odottamattomia esteitä, pitäisi rakennustöiden valmistua vuoden 1952 kesän aikana.

Kertomusvuoden aikana, kuten aikaisempinakin vuosina, suoritettiin raitiovaunujen täydellinen tarkastus.

Samoin suoritettiin kaikkien johdinautojen vuositarkastus. Yhdessä johdinautossa suoritettiin täysi tarkastus.

Moottorilautta Korkeasaari-Högholmen nostettiin syksyllä Helsingin telakalle ja suoritettiin siinä tavalliset vuosikorjaukset.

Lippujen hinnat ja myynti

Lippujen hinnat. Kertomusvuoden aikana oli eri liikennelinjoilla voimassa samat lippujen hinnat kuin v. 1950, nimittäin:

Raitiotiet, sisäiset omnibuslinjat ja omnibuslinjat ilman vyöhykerajoja: kertamaksu 15 mk, 9 matkan sarjalippu 100 mk ja yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Pasilan raitiolinja siirto-oikeuksin linjalle 3: kertamaksu 15 mk, 9 matkan lippuvihko 100 mk.

Edellä mainitut liput oikeuttivat 5 mk:n siirtolipun lunastamiseen, joka oikeutti yhteen siirtoon kaikille raitio- ja omnibuslinjoille ilman vyöhykerajoja.

Omnibusliput linjoille, joilla oli vyöhykerajat:

Keskuksesta		mk
Kaarelaan, Mellunkylään	(kertalippu	35
	(sarjalippu 8 matkaa	250
Konalaan, Itä-Pakilaan, Malmille, Vartiokylään, Marjaniemeen, Jollakseen, Hevosalmeen	(kertalippu	30
	(sarjalippu 9 matkaa	250
Pitäjänmäelle, Pirkkolaan, Länsi-Pakilaan, Oulunkylään, Viikiin, Pohjois-Herttoniemeen, Laajasaloon	(kertalippu	25
	(sarjalippu 11 matkaa	250
Taliin, Pohjois-Haagaan, Metsälään, Koske- laan, Kumpulaan, Vanhaankaupunkiin, Länsi-Herttoniemeen	(kertalippu	20
	(sarjalippu 11 matkaa	200
Etelä-Haagaan, Käpylään, Olympiakylään,	(kertalippu	20
Annalaan, Kulosaareen	(sarjalippu 13 matkaa	200

Yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Liput oikeuttivat siirtolipun 5 mk lunastamiseen, joka oikeutti yhteen siirtoon vyöhykemaksulinjoilta raitiolinjoille ja omnibuslinjoille ilman vyöhykerajoja.

Koululais-, invalidi- ja sokeainliput: 10 matkan lippu 50 mk; lippu oikeutti 5 mk:n siirtolipun lunastamiseen samoin siirto-oikeuksin kuin tavallinen lippu. Matkojen suurin sallittu lukumäärä kuukaudessa oli koululaisille 70, invalidiille ja sokeille 110.

Henkilökohtaisia vuosilippuja saivat kaupunginlaitokset lunastaa 11 500 mk:lla ja posti- ja lennätinlaitos 12 500 mk:lla. Poliisilaitokselle myytiin vuosilippuja, jotka eivät olleet henkilökohtaisia, 12 500 mk:lla. Muille valtion laitoksille ja järjestöille myytiin vuosilippuja 16 500 mk:lla. Yksityiset henkilöt maksoivat puolivuosislipusta 11 500 mk.

Laivalinjalla Korkeasaari-Pohjoissatama olivat lippujen hinnat purjehduskauden alussa samat kuin v. 1950, mutta toukokuun 30 p:stä lähtien purjehduskauden loppuun seuraavat: aikuiset 20 mk yksinkertaisesta matkasta ja 40 mk edestakaisesta matkasta, 4-14-vuotiaat lapset vastaavasti 5 mk ja 10 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren asukkaat maksoivat yksinkertaisesta matkasta 5 mk, lapset 2:50 mk. Retkeilyryhmiin osallistuvat lapset ja invalidit maksoivat edestakaisesta matkasta 5 mk.

Vuosi-, koululais- ja invalidilippujen myynti. Vuosilippuja myytiin 1 691, puolivuosislipuja ensimmäisellä vuosipuoliskolla 194 ja jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 194.

Koulukortteja, jotka oikeuttivat alennuslippujen ostoon koululaisille, annettiin kevätkaudella 13 571 ja syyslukukaudella 13 881 oppilaalle sekä invalidilippujen ostoon oikeuttavia kortteja 9 923.

Menot ja tulot.

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 1 998 622 587 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Yhteiset kustannukset:				
Hallinto	14	925	852	
Kassa- ja tilivirasto	25	110	363	
Yhteiset sekalaismenot:				
Vuokrat	3	352	800	
Vakuutusmaksut ..	4	424	257	
Konttorikaluston hankinta		859	845	
Eläkkeet	80	239	608	
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut	72	384	096	
Muita liikennemenoja	1	345	567	162 606 173
Lautakunnan käyttövarat				408 830 203 051 218
Raitioliikennekustannukset:				
Palkkaus ym.	542	736	993	
Sairausapu	38	252	489	
Sähkövoima	80	391	554	
Raitiovaunuston kunnossapito	251	562	526	
Ratojen ja ilmajohtojen kunnossapito	83	917	914	
Puvut, liput ym.	25	655	470	
Käyttörakennusten kunnossapito	24	866	662	1 047 383 608
Omnibusliikennekustannukset:				
Palkkaus ym.	234	947	803	
Sairausapu	11	826	648	
Polttoaine, öljy	41	286	857	
Vaunusto, renkaat	33	042	477	
" kunnossapito	158	962	727	
Autoverot ja -vakuutukset	25	963	687	
Puvut, liput ym.	14	482	927	
Käyttörakennusten kunnossapito	15	856	232	536 369 358
Johdinautoliikennekustannukset:				
Palkkaus ym.	20	228	722	
Sairausapu		895	998	
Sähkövoima, öljy	6	076	906	
Vaunusto, renkaat	1	912	530	
" kunnossapito	7	679	044	
Ilmajohtojen kunnossapito		333	902	
Autovero ja -vakuutukset		497	278	
Puvut, liput ym.	1	241	394	
Käyttörakennusten kunnossapito		361	654	39 227 428
Laivaliikennemenot				4 188 024
Asuntokiinteistömenot				5 549 337
Korot ja kuoletukset:				
Korot	88	205	614	
Kuoletukset	74	648	000	162 853 614
Yhteensä mk 1 998 622 587				

Raitioliikenteen laskettu vaunukilometrimäärä oli yhteensä 13 045 087, omnibusliikenteen 7 339 562 ja johdinautoliikenteen 619 057, yhteensä 21 003 706. Jos yhteiset menot 262 637 318 mk, käyttörakennusten ja kaluston pääomavelan korot ja poistot sekä konttokuranttitilin ja sekalaiset korot mukaanluettuina jaetaan suhteessa vaunukilometrimäärään, tulee raitioliikenteen osalle 163 120 102 mk, omnibusliikenteen osalle 91 776 322 mk ja johdinautoliikenteen osalle 7 740 894 mk. Raitioliikenteen kokonaismenot, pääomavelan korot ja poistot mukaanluettuina, nousivat 1 257 107 310 mk:aan, omnibusliikenteen 672 730 992 mk:aan ja johdinautoliikenteen 52 603 059 mk:aan.

Menoerät vaunukilometriä kohden olivat seuraavat:

	Raitio- liikenne mk/vkm	Omnibus- liikenne mk/vkm	Johdinauto- liikenne mk/vkm
Käyttöbrakennusten kunnossapito	1:906	2:160	0:584
Käyttövoima, polttoaine, öljy	6:163	5:625	9:816
Liikenne, palkat	43:572	33:985	34:682
Sairausapu	2:932	1:611	1:447
Radat ja ilmajohdot	6:433	-	0:539
Renkaat	-	4:502	3:090
Vaunusto	19:284	21:658	12:405
Autoverot ja -vakuutukset	-	3:538	0:803
Pääomavelan korko	1:339	1:755	3:310
Käyttöbrakennusten, vaunuston, il- majohdot ja ratojen poistot	2:233	83:862	4:320
Yhteiset menot		12:504	79:154
Yhteensä mk	96:366	91:658	84:973

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 1 662 968 827 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:

Raitioliikenteestä	1 030 581 079	
Omnibusliikenteestä	534 081 726	
Johdinautoliikenteestä	64 656 176	
Laivaliikenteestä	9 547 372	1 638 866 353
Asuntokiinteistötulot		6 226 354
Sekalaisia tuloja		17 876 120
Tilivuoden tappio		335 653 760
Yhteensä mk	1 998 622 587	

Omaisuuksien joulukuun 31 p:nä 1951

Vastaavaa:

Rahaa, arvopaperit, saamiset:

Kassat	5 218 335	
Puhelinosuudet	983 220	
Tili- ym. saamiset	35 500 217	41 701 772
Nostamattomat määrärahat		329 190 448
Keskeneräiset uudishankinnat		763 574 893
Tarveaineet ja valmisteet		264 921 259
Laitoksen pääoma-arvo:		
Liikennekiinteistöt	210 270 312	
Asuntokiinteistöt	39 694 391	
Radat	110 767 101	
Ilmajohdot	21 787 014	
Raitiovaunusto	230 979 229	
Omnibusvaunusto	175 832 853	
Johdinvaunusto	94 576 656	
Henkilö- ja pakettiautot	2 450 307	
Alukset	23 318 124	
Kalusto	63 169 873	972 845 860
Tilivuoden tappio		335 653 760
Yhteensä mk	2 707 887 992	

Vastattavaa:

Tili- ym. velat		143 394 107
Siirtyvät määrärahat:		
Käyttämättömät	42 395 973	
Hankkijaintilille varatut	286 794 475	329 190 448
Konttokuranttilvelka rahatoimistolle		1 262 457 577
Pääomavelka kaupungille		972 845 860
Yhteensä mk	2 707 887 992	

Liikennelaitoksen pääoma-arvon muutokset v. 1951

	Arvo 1.1.1951, mk	Arvonlisäys uudishankin- tojen kautta, mk	Tilisiirrot, mk	Kuoletuksat, mk	Arvo 31.12.1951, mk
Liikennekiinteistöt	93 597 717	¹⁾ 120 257 595	-	3 585 000	210 270 312
Asuntokiinteistöt	40 000 634	505 757	-	812 000	39 694 391
Radat	42 899 101	74 960 000	-	7 092 000	110 767 101
Ilmajohdot	13 996 014	9 539 000	-	1 748 000	21 787 014
Raitiovaunusto	220 107 954	31 732 102	- 1 552 827	19 308 000	230 979 229
Omnibusvaunusto	188 714 148	16 433 878	+ 1 552 827	30 868 000	175 832 853
Johdinväunusto	25 240 807	72 453 849	-	3 118 000	94 576 656
Henkilö- ja pakettiautot ..	350 440	2 148 867	-	49 000	2 450 307
Alukset	25 047 124	-	-	1 729 000	23 318 124
Kalusto	50 785 608	18 723 265	-	6 339 000	63 169 873
Yhteensä	700 739 547	346 754 313	-	74 648 000	972 845 860

1) Kaupungin luovuttama Koskelan hallialue 86 500 000 mk.